

Становище

от доц. д-р Моника Веселинова Цанева

Относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Автор на дисертационния труд:

Марин Георгиев Герганов

Тема на дисертационния труд:

„Аутсорсинг на информационни услуги“

I. Общо представяне на дисертационния труд:

1. Предмет

Предмет на изследване са „съвременните тенденции, технологични предизвикателства и добри практики в прилагането на аутсорсинг на информационни услуги в организациите от публичния сектор“. Тезата, която се развива в дисертационния труд е, че „аутсорсингът на информационни услуги може да бъде ефективен инструмент за модернизация и дигитализация на публична администрация, в т. ч. и на българската такава, само ако е подчинен на ясно дефинирани стратегически цели, поддържан чрез адекватна регулаторна и стандартизационна рамка и управляван с висока степен на институционален капацитет, прозрачност и контрол“. В съответствие с това, авторът си поставя като основна цел – „... посредством идентификация на потенциалните нежелани последици и рискови фактори да се предложи идейна концепция за устойчиво, прозрачно и ефективно управление на процеса на аутсорсинг на информационни услуги в публичната администрация.“ и коректно дефинира основните задачи, които трябва да бъдат последователно решени за постигането ѝ. Обхватът на изследването е коректно ограничен.

2. Обем;

Представеният за рецензиране дисертационен труд е с общ обем от 190 страници, като основното изложение обхваща 181 от тях, а останалите 8 съдържат библиография. Разработката е илюстрирана с 6 таблици и 1 фигура.

3. Структура;

Дисертацията е структурирана класически - увод, три глави и заключение, като във всяка от главите са обособени по четири подточки и изводи.

Първа глава е посветена на систематизирането на теоретичните постановки относно концепцията за аутсорсинг. В нея се анализират класификациите на ИТ аутсорсинга и стратегическите мотиви за неговото прилагане, като паралелно с това се извеждат критичните предимства и рискове, произтичащи от делегирането на дейности към външни доставчици.

Във втора глава се изследва управлението на информационните услуги и оперативните предизвикателства при тяхното аутсорсване. Наред с критичния преглед на утвърдените ITSM модели и водещите глобални решения, е включен емпиричен анализ на практически казус в структурата на Националната агенция за приходите, илюстриращ приложимостта на изведените теоретични постановки.

В трета глава се анализират механизмите за управление на информационни услуги в публичната администрация чрез фокус върху риск-мениджмънта и на база актуалното състояние на българския аутсорсинг пазар. Изследван е потенциалът на ITIL (v.3/v.4) за повишаване на клиентската удовлетвореност и оперативната ефективност. Главата предлага идейна концепция за подобряване на инфраструктурните стандарти, насочен към преодоляване на дефицитите при предоставянето на публични услуги.

В заключение са систематизирани основните теоретични обобщения и практически изводи от изследването, а именно, че ИТ аутсорсингът в българската администрация трябва да се трансформира от оперативно средство в стратегически инструмент за държавна модернизация. Успехът на този процес зависи от синхрона между институциите, бизнеса и научните среди, като ключов фактор е инвестицията в квалифициран човешки капитал.

Съдържанието на отделните части на дисертационния труд е логически консистентно и добре балансирано, като осигурява последователно и логично представяне на процеса на научно изследване и неговите резултати.

4. Литература;

За целите на разработката са проучени 154 книги, статии и доклади, издадени в периода 1991-2025 година на български и на английски език. Направеният литературен обзор е достатъчно подробен, обхванал е авторитетни и актуални източници и поставя добра основа за направените в труда анализи и разработки. Авторът демонстрира отлично познаване на световните стандарти, на европейските регулации и на добрите практики в областта и умение да ги прилага творчески в научна разработка.

5. Приложения.

Дисертационният труд не включва приложения, но в комплекта материали представени за рецензиране са приложени автобиография на дисертанта, справка за научните приноси в труда, справки за изпълнение на национални минимални изисквания, за публикациите на дисертанта, за участията му в научни форуми и декларация за оригиналност и достоверност. Приложените документи доказват, че Марин Георгиев Герганов и неговият дисертационен труд отговарят на всички изисквания към подобен вид разработки

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. Актуалност и разработеност на изследвания в дисертацията научен проблем;

В условията на забавената дигитална трансформация на българската държавна администрация темата на дисертационния труд е много актуална, тя едновременно е практико-приложна и със сериозен научен потенциал. Посветена е на възможностите за използване на аутсорсинга като ефективен начин за модернизация на информационните системи на държавната администрация без необходимост от значителни капиталови и човешки инвестиции. Направените изводи, обобщения и предложения се основават на много задълбочен комплексен анализ на световните и европейски теоретични постижения и стандарти в тази област. Съдейки по представената разработка, по направените публикации и професионалния опит, Марин Герганов е извършил сериозен обем целенасочена изследователска работа в областта на модернизацията и управлението на информационните технологии в публичния сектор.

2. Език, обем и инструментариум на дисертационния труд;

Цялостното впечатление от дисертационния труд е, че той е много добре структуриран резултат от задълбочена и добросъвестно извършена изследователска дейност. Изложението е много подробно, последователно и логично, макар и недостатъчно илюстрирано с подходящи фигури. Авторът ясно определя своето отношение по всеки въпрос, а направените изводи и възприетите на тази основа подходи са много добре мотивирани.

3. Автореферат

Авторефератът е разработен в общ обем от 43 страници (вкл. Справка за приносите на дисертационния труд и Списък публикации по дисертацията). Като структура и съдържание той отговаря напълно на съдържанието на дисертационния труд и коректно обобщава направените научни изследвания и постигнатите резултати.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

По принцип приемам посоченото в Справката за приноси в дисертационния труд, но като най-значими приноси на дисертационния труд оценявам:

- Систематизирането на теоретични постановки за същността, моделите на приложение и формите на аутсорсинг на информационни услуги.
- Разработената методология за оценка на риска при аутсорсинг на информационни услуги в публичната администрация, която позволява идентифициране и управление на потенциалните негативни последици.
- Предложената концепция за подобряване на инфраструктурата и управлението на информационните услуги, основана на международни стандарти и добри практики

Като значими научни и приложни резултати от разработката приемам и обосновката на приложимостта на аутсорсинга на информационни услуги като ефективен инструмент за модернизация и устойчиво управление на публичните информационни системи, както и формулирането на основните технологични предизвикателства при внедряване на аутсорсинг решения в областта на информационните технологии.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Към разработката могат да бъдат отправени някои въпроси, които не намаляват нейната стойност, а целят уточняване на някои елементи от изложението, както и перспективите за нейното бъдещо приложение :

- Как следва да се разбира терминът „технологично управление“ и по какво се отличава от Управлението на информационни услуги (IT Service Management)
- Възможно ли е да се дигитализира и как управлението на рисковете при аутсорсинг на информационни услуги в публичната администрация,

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

В заключение считам, че Марин Георгиев Герганов е представил дисертационен труд основан на подробно, задълбочено и добросъвестно проведено изследване, който е разработен на много добро научно и професионално ниво. Със своите научни и научно-приложни приноси разработката може да бъде полезна както за бъдещи теоретични изследвания в тази област, така и в практиката на специалистите от ИТ подразделенията на публичната администрация, които реално ще управляват процесите на дигитална трансформация чрез аутсорсинг на информационните услуги. Представеният за рецензиране дисертационен труд напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Поради това предлагам на уважаемото научно жури да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“ на Марин Георгиев Герганов по научната специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“.

Дата: 21.05.2026

Изготвил становището:

(доц.д-р Моника Цанева)